MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie

Slovenská bioplynová asociácia
Trnavská cesta 106
821 01 Bratislava

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/kontakt	Bratislava
22. 06. 2023	10881/2023-11.1.1./šm 85370/2023	Ing. M. Štulajterová +421 2 5956 2567	10. novembra 2023

Vec
Žiadosť o usmernenie, či zmena navrhovanej činnosti podlieha zisťovaciemu konaniu podľa prílohy č. 8, kategórie 2. Energetický priemysel, položky č. 14 Priemyselné zariadenia na vedenie pary, plynu a teplej vody, časť B zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – odpoveď podľa § 54 ods. 2 písm. e) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Dňa 12. 04. 2022 bola na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekciu posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“) doručená Vaša žiadosť o odbornú pomoc v zmysle § 54 od. 2 písm. e) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), či úprava bioplynu produkovaného v existujúcich bioplynových staniciach na biometán podlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa zákona (ďalej len „žiadosť o OP“).

V žiadosti o OP popisujete základnú charakteristiku procesu výroby biometánu tak, že základným princípom výroby biometánu z bioplynu produkovaného v bioplynovej stanici je proces čistenia založený výlučne na fyzikálnych princípoch (membránovej separácií). V procese čistenia nedochádza k žiadnej chemickej premene čistého plynu. Jeho jediným zmyslom je odstránenie stopových nečistôt a prímesí tak, aby výsledný vyčistený bioplyn (biometán) spĺňal požiadavky na jeho vtláčanie do rozvodového systému zemného plynu. Do zariadenia vstupuje plynný metán (CH_4) a tieto zariadenia tento plyn iba čistia, t. j. odstraňujú z neho nežiaduce prímesi a nečistoty a takto vyčistený biometán vtláčajú do siete. Samotný metán ani žiadne alifatické uhľovodíky v tomto zariadení nevznikajú, a teda takéto zariadenie nie je možné považovať za zariadenie na výrobu jednoduchých alifatických uhľovodíkov.

Po preskúmaní Vašej žiadosti o OP, MŽP SR, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) a § 54 ods. 2 písm. e) zákona vydalo odbornú pomoc č. 8136/2022-11.1.1/šm; 51078/2022 zo dňa 12. 09. 2022 (ďalej len „OP“), v ktorej MŽP SR uvádza, že v prípade ak sa bude

výstupný plynný produkt odvádzať z prevádzky stanice na výrobu biometánu, je možné prevádzku stanice na výrobu biometánu v zmysle prílohy č. 8 zákona zaradiť do kat. 2. Energetický priemysel, pol. č. 14 Priemyselné zariadenia na vedenie pary, plynu a teplej vody, časti B bez limitu.

Na základe OP vydanej MŽP SR ste doručili listom zo dňa 22. 06. 2023, doručenej na MŽP SR dňa 27. 06. 2023 žiadosť o prehodnotenie OP (ďalej len „žiadosť o prehodnotenie OP“) doplnenú o nasledovné upresňujúce informácie:

Pri transformácii bioplynovej stanice (ďalej len „BPS“) na biometánovú stanicu (ďalej len „BMS“) pôjde o doplnenie existujúcej BPS o zariadenie na čistenie bioplynu membránovou technológiou a vybudovanie plynovodu na prepravu biometánu do plynárenskej siete. Z technickej povahy neexistujú variantné riešenia. Nulovým variantom je východiskový stav, čiže výroba elektrickej energie a tepla spaľovaním bioplynu v kogeneračných jednotkách. Ako pozitívny vplyv na životné prostredie, uvádzate, cit.: *„dekarbonizáciu koncového spotrebiteľa“*, t. j. nahradenie fosílneho plynu biometánom.

Ďalej uvádzate, že zariadenie na čistenie biometánu v kontajnerovom prevedení nepovažujete za správne zaradiť v rámci prílohy č. 8 zákona do kat. 2. Energetický priemysel, pol. č. 14 Priemyselné zariadenia na vedenie pary, plynu a teplej vody, časti B bez limitu, keďže ide o kompaktný technologický celok, ktorého účelom je oddeliť z bioplynu molekuly metánu.

Ďalej uvádzate, že plynovod, ktorý spája BMS a existujúcu plynárenskú sieť, nie je podľa Vás taktiež možné zaradiť ako priemyselné zariadenie na vedenie plynu vzhľadom na to, že ide o kovovú trubku o priemere 50-80 mm, ktorá je uložená viac ako 1 m pod zemou.

Súčasne sa odvolávate na technickú normalizáciu STN 386400 *Názvoslovie a skratky v plynárenstve (doprava, rozvod a distribúcia)* (vydaná v roku 1987 ako ČSN 386400 a zrušená v roku 2006) platnú v čase prijatia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 127/1994 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, ktorého účinnosť bola zrušená prijatím zákona, a v ktorých sa predmetná položka uvádza s rovnakými prahovými hodnotami.

Podľa vyššie uvedenej STN sa priemyselný plynovod definuje nasledovne, cit.: *„část rozvodu od hlavního uzávěru (včetně) na konci přípojky plynárenského podniku nebo od hlavního uzávěru odběrního plynového zařízení, popř. předávacího místa vlastního zdroje organizace, k hlavním uzávěrům plynových spotřebičů, přičemž tyto hlavní uzávěry nejsou součástí plynovodu: (jsou součástí rozvodu plynových průmyslových spotřebičů a technologických zařízení)“*.

Ďalej sa odvolávate na technickú normalizáciu STN 386420 *Priemyselné plynovody* (vydaná v roku 1982 ako ČSN 386420 a zrušená v roku 2010). Predmetné normy podľa Vás stanovujú, že za priemyselné plynovody sú považované plynovody za hlavným uzáverom plynu, tzv. areálové rozvody, pričom priamo konštatujú, že tieto zariadenia začínajú *„na konci prípojky plynárenského podniku“* (prevádzkovateľa distribučnej siete) – nejde teda o súčasť distribučnej siete.

Vyššie uvedené normy boli nahradené normou STN EN 15001-1 *Plynárenská infraštruktúra*, v ktorej sú definované plynovody s prevádzkovým tlakom väčším ako 0,5 baru pre priemyselné rozvody a plynovody s tlakom väčším ako 5 barov pre nepriemyselné rozvody plynu. Súčasne sa v predmetnej norme, ktorá je na európskej úrovni, rozlišujú plynové rozvody domové, obchodné a priemyselné.

Na záver Vašej žiadosti o prehodnotenie OP konštatujete, že na základe všetkých uvedených skutočností, sa jednoznačne vylučuje zaraditeľnosť prvkov distribučnej siete, ktorá je vnútroštátnym obchodným systémov na dopravu plynu k odberateľom pod uvedenú položku 2. 14 Priemyselné zariadenia na vedenie pary, plynu a teplej vody prílohy č. 8 zákona .

MŽP SR na základe informácií uvedených vo Vašej žiadosti o prehodnotenie OP, požiadalo listom č. 10881/2023-11.1.1./šm; 65600/2023 zo dňa 07. 08. 2023 spoločnosť **SPP – distribúcia, a.s., Mlynské nivy 44/b, 825 11 Bratislava 26** (ďalej len „SPP-d"), za účelom zistenia presného a skutočného stavu veci a overenia Vami predložených informácií, o zaslanie stanoviska v súvislosti s objasnením potvrdenia informácií, ktoré boli doručené v žiadosti o prehodnotenie OP z hľadiska uvedených plynárenských pojmov a špecifikáciu zaradenia prípojky (plynovodu, ktorý spája BMS s plynárenskou infraštruktúrou) z hľadiska pôsobnosti právnych predpisov, ktorými sa SPP-d riadi. MŽP SR súčasne požiadalo o uvedenie všetkých relevantných informácií, ktoré by mohli mať vplyv na posúdenie Vašej žiadosti o prehodnotenie OP.

Listom č. DS/946/2023 zo dňa 31. 08. 2023 doručeným na MŽP SR dňa 11. 09. 2023, doručilo SPP-d svoje stanovisko, v ktorom uvádza, že zmena BPS na BMS zahŕňa primárne doplnenie existujúcej technológie BPS o zariadenie na čistenie bioplynu a sekundárne dobudovanie potrubného vedenia, ktorým sa stanica prepojí s distribučnou sieťou. Potrubné vedenie, ktoré prepojí BMS s distribučnou sieťou t. j. prípojka, sa v zmysle § 11a zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, po kolaudácii a finančnom vyrovnaní stáva majetkom prevádzkovateľa distribučnej siete, tzn., že prípojka sa stáva súčasťou distribučnej siete. Ďalej uvádza, cit.: *„prípojka biometánovej stanice k distribučnej sieti, ako súčasť distribučnej siete, nie je priemyselné zariadenie na vedenie plynu, ale je súčasťou distribučnej siete"*.

SPP-d ďalej uvádza, že pojem *„priemyselné"* uvedený v kat. 2. Energetický priemysel, pol. č. 14 Priemyselné zariadenia na vedenie pary, plynu a teplej vody v zmysle prílohy č. 8 zákona, je definičným znakom resp. ťažiskovou časťou definície, nakoľko odlišuje zariadenia, na ktoré sa má právna úvahu sťahovať t. j. zariadenia priemyselného charakteru od ostatných zariadení, ktorému je potrebné prikladať zásadný význam, keďže inak by predmetná položka pri takomto výklade zahŕňala akékoľvek plynárenské zariadenia.

SPP-d taktiež vo svojom stanovisku v súvislosti s plynárenskými zariadeniami a ich kategorizáciou uvádza technickú normalizáciu STN 386400 a STN 386420 s poukazom na definíciu priemyselného plynovodu, a to, že priemyselné plynovody sú považované za plynovody za hlavným uzáverom plynu, ktoré začínajú na konci plynárenského podniku, a teda nejde o súčasť distribučnej siete.

MŽP SR po preskúmaní Vašej žiadosti o prehodnotenie OP a stanoviska SPP-d, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) a § 54 ods. 2 písm. e) zákona, uvádza nasledovné:

Všeobecne sa prevádzka BMS alebo BPS, môže zaradiť v rámci prílohy č. 8 zákona nasledovne:

8. Ostatné priemyselné odvetvia

Pol. číslo	**Činnosť, objekty a zariadenia**	**Prahové hodnoty**	
		Časť A (povinné hodnotenie)	**Časť B (zisťovacie konanie)**
10.	Ostatné priemyselné zariadenia neuvedené v položkách č. 1 – 9 s výrobnou plochou		od 1 000 m^2

V prípade, ak sa bude v prevádzke BMS alebo BPS vyrábať elektrina, je zaraditeľná v zmysle prílohy č. 8 zákona nasledovne:

2. Energetický priemysel

Pol. číslo	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	**Časť B (zisťovacie konanie)**
13.	Ostatné priemyselné zariadenia na výrobu elektriny, pary a teplej vody, ak nie sú zaradené v položkách č. 1 – 4 a 12	od 50 MW	od 5 MW do 50 MW

V prípade, ak sa v prevádzke BMS alebo BPS bude nachádzať sklad plynných médií, je možné prevádzku BMS zaradiť v zmysle prílohy č. 8 zákona nasledovne:

9. Infraštruktúra

Pol. číslo	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	**Časť B (zisťovacie konanie)**
13.	Nadzemné sklady s kapacitou a) zemného plynu a iných plynných médií	od 100 000 m^3	od 50 000 m^3 do 100 000 m^3

V prípade, ak je vstupnou surovinou v prevádzke BMS alebo BPS odpad, je možné prevádzku BMS zaradiť v zmysle prílohy č. 8 zákona nasledovne:

9. Infraštruktúra

Pol. číslo	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	**Časť B (zisťovacie konanie)**
6.	Zhodnocovanie ostatných odpadov okrem zhodnocovania odpadov uvedeného v položkách 5 a 11, zariadenia na úpravu a spracovanie ostatných odpadov		od 5 000 t/rok

MŽP SR vzhľadom na vyššie uvedené má za to, že úprava bioplynu v existujúcich BPS na biometán môže byť predmetom zisťovacieho konania podľa § 18 ods. 2 písm. b) zákona ako navrhovaná činnosť uvedená v prílohe č. 8 časti B alebo podľa § 18 ods. 2 písm. d) zákona ako zmena navrhovanej činnosti uvedenej v prílohe č. 8 časti B, ktorá môže mať významný nepriaznivý vplyv na životné prostredie, ak ide o činnosť už posúdenú, povolenú, realizovanú alebo v štádiu realizácie. Podľa § 56 písm. b) zákona bude príslušným orgánom pre vykonanie konania podľa zákona okresný úrad.

Z hľadiska prevádzkovo-technického a technologického zabezpečenia je potrebné upozorniť na povinnosť zabezpečiť všetky opatrenia v zmysle kategorizácie prevádzky BPS a BMS okrem iného aj podľa prílohy č. 1 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie

bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia, vzhľadom na to, že fermentačné nádrže a skladovacie nádrže s funkciou dofermentora sú zaradené podľa predmetnej vyhlášky nasledovne:

IV. ČASŤ ROZDELENIE TECHNICKÝCH ZARIADENÍ PLYNOVÝCH

A. Technické zariadenia plynové skupiny A podľa druhu sú zariadenia pracujúce s nebezpečnými plynmi určené na:

a) výrobu plynu s jednotkovým výkonom vyšším ako 10 Nm^3/h vrátane zariadenia upravujúceho zloženie plynu na technické hodnoty vyžadované osobitným predpisom alebo odberateľom,

b) skladovanie plynu s najvyšším pracovným tlakom plynu do 0,05 MPa vrátane s vnútorným objemom nad 100 m^3, napríklad v plynojeme a zásobníku.

V čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je vyjadrený princíp legality (zákonnosti) podľa ktorého „štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“. Z ústavného rámca vychádza aj zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, ktorý nepriznáva Ministerstvu životného prostredia Slovenskej republiky kompetenciu v oblasti podávania záväzných výkladov zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky preto nie je podľa Ústavy Slovenskej republiky, ako základného zákona štátu, oprávnené poskytovať záväzné výklady zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov na úseku životného prostredia. Výklad zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vykonáva Najvyšší súd Slovenskej republiky svojou rozhodovacou činnosťou a tým, že prijíma stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Usmernenia, výklady, stanoviská alebo vyjadrenia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, bez ohľadu na ich slovné označenie, ako orgánu vecne príslušného na prípravu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov v jeho pôsobnosti, nemajú právnu záväznosť a slúžia ako metodická pomôcka pre aplikačnú prax.

Táto odpoveď vydaná MŽP SR podľa § 54 ods. 2 písm. e) zákona nenahrádza iné rozhodnutia, stanoviská a vyjadrenia dotknutých orgánov podľa osobitných predpisov.

S pozdravom

Ing. Katarína Jankovičová
poverená vykonávaním funkcie
generálneho riaditeľa sekcie